

ДРУШТВО ФИЗИЧАРА СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ОДСЕК ЗА ФИЗИКУ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ НИШ
ИНСТИТУТ ЗА ФИЗИКУ ПМФ НОВИ САД

Окружно такмичење за ученике основних школа

6. разред

2002. / 2003.

1. Мотоциклиста је половину пута прешао брзином 20m/s . На преосталом делу пута, половину времена кретао се брзином 25km/h а другу половину брзином 10m/s . Колика је средња брзина мотоциклисте на целом путу?
2. Базен облика квадрата (геометријско тело облика кутије шибица) са странама 10m , 5m и 2m , треба попунити до половине циглама истог облика. Димензије двеју страница цигле су 20cm и 10cm . Колика треба да буде димензија треће странице уколико је у базен стављено 50000 цигала?
3. Возач је првих 180km прешао возећи аутомобил брзином 80km/h . Преостали део пута возио је брзином 110km/h . Средња брзина вожње на целом путу била је 100km/h . Колики је укупни пут прешао? [Млади физичар – Одабрани задаци "О", поставке 64-82]
4. Бициклиста и мотоциклиста су пошли истовремено један другоме у сусрет, из два града удаљена 90km . Срели су се после времена од 1 часа и 30 минута. Брзина мотоциклисте је два пута већа од брзине бициклисте. Израчунати њихове брзине и пређене путеве.
5. При деловању силе јачине 20N еластична опруга се истегне за 10cm . Уколико на ту опругу делује сила јачине 30N , дужина истегнуте опруге износи $0,65\text{m}$. Одредити почетну дужину опруге као и њено издужење при деловању веће силе.

Задатке припремио: др Љубиша Нешић

Рецензент: др Мирослав Николић

Председник комисије: др Надежда Новаковић

Свим такмичарима желимо успешан рад

ДРУШТВО ФИЗИЧАРА СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ОДСЕК ЗА ФИЗИКУ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ НИШ
ИНСТИТУТ ЗА ФИЗИКУ ПМФ НОВИ САД

Окружно такмичење за ученике основних школа

6. разред
 Решења задатака

2002./2003.

1. Време потрошено за прелажење прве половине пута је $t_1 = \frac{s/2}{v_1}$ (5п). Другу половину пута пређено

време t_2 . Половину тог времена мотоцикл се кретао брзином v_2 а исто толико брзином v_3 , тако

$s/2 = v_2 t_2 / 2 + v_3 t_2 / 2$, одакле је $t_2 = \frac{s}{v_2 + v_3}$ (5п). Средња брзина на целом путу

$$v_s = \frac{s}{t_1 + t_2} = \frac{1}{\frac{1}{2v_1} + \frac{1}{v_2 + v_3}} \text{ (5п), односно } v_s = 42,85 \text{ km/h. (5п)}$$

2. Запремина базена је према подацима $V = 10\text{m} \cdot 5\text{m} \cdot 2\text{m} = 100\text{m}^3$ (5п) а треба попунити $V/2 = 50\text{m}^3$.
 Запремина једне цигле је $V_1 = 20\text{cm} \cdot 10\text{cm} \cdot x$ (5п), тако да важи $V/2 = 50000V_1$ (5п), односно $x = 5\text{cm}$

3. Образац са средњу брзину је $v_s = \frac{s_1 + s_2}{t_1 + t_2}$ (5п). Сменом за $t_1 = s_1 / v_1$ (време на првом делу пута)

$t_2 = s_2 / v_2$ (време на другом делу пута) добија се да је $v_s = \frac{v_1 v_2 (s_1 + s_2)}{s_1 v_2 + s_2 v_1}$ (5п). Множењем и леве и

стране ове једначине са $s_1 v_2 + s_2 v_1$ добија се $s_2 v_1 (v_s - v_2) = s_1 v_2 (v_1 - v_s)$ па је $s_2 = s_1 \frac{v_2 (v_s - v_1)}{v_1 (v_2 - v_s)}$ = 49

(5п). Дужина укупног пута је према томе $s = s_1 + s_2 = 675\text{km}$ (5п)

4. Како је растојање између градова $l = s_M + s_B$ (5п), $s_M = v_M t$, $s_B = v_B t$ и $v_M = 2v_B$, добија се $l = 3v_B t$ (5п), одакле је $v_B = 20\text{km/h}$, $v_M = 40\text{km/h}$ (5п), $s_B = 30\text{km}$, $s_M = 60\text{km}$ (5п)

5. Како важи $\frac{F_1}{F_2} = \frac{\Delta l_1}{\Delta l_2}$ (5п), добија се да је $\Delta l_2 = 0,15\text{m}$ (5п), па је $l_0 = l_2 - \Delta l_2$. (5п) и и

$l_0 = 0,5\text{m}$. (5п)